

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **J.B.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 października 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Żorach

z dnia 29 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 89/22

uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności zawarte w pkt 3 oraz związane z nim rozstrzygnięcie zawarte w pkt 8 - i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w Żorach do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żorach wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 89/22 uznał J.B. za winnego tego, że:

1. w okresie od października 2021 r. do 1 stycznia 2022 r. w Ż. znęcał się fizycznie i psychicznie nad ojcem X.Y. w ten sposób, że będąc pod wpływem

alkoholu wszczywał awantury domowe, podczas których wyzywał go słowami powszechnie uznanymi za wulgarne i obelżywe, groził mu pozbawieniem życia oraz stosował wobec niego przemoc fizyczną w postaci popychania, uderzania otwartą ręką oraz pięścią po twarzy, tj. popełnienia występku z art. 207 § 1 k.k., za który na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1);

2. w dniu 1 stycznia 2022 r. w Ż. naruszył nietykalność cielesną X.Y. w ten sposób, że popchnął go, a następnie usiadł na leżącym na łóżku pokrzywdzonym i dusił go rękami za szyję, tj. popełnienia występku z art. 217 § 1 k.k., za który na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 2).

Jednocześnie na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył wyżej wymienione kary jednostkowe i orzekł w ich miejsce karę łączną 1 roku pozbawienia wolności (pkt 3), której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata (pkt 4). Ponadto wyrok zawierał rozstrzygnięcia w przedmiocie obowiązków nałożonych na J.B. w okresie próby (pkt 5 i 6), środków karnych (pkt 7), zaliczenia okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności na wypadek zarządzenia jej wykonania (pkt 8), a także kosztów procesu (pkt 9).

Wyrok ten uprawomocnił się z dniem 7 maja 2022 r., albowiem żadna ze stron nie wniosła apelacji.

Sąd Rejonowy w Żorach postanowieniem z dnia 20 października 2022 r., sygn. akt II 1 Ko 1400/22, po rozpoznaniu wniosku kuratora sądowego, zarządził wobec skazanego J.B. wykonanie kary łącznej 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej powyższym wyrokiem.

W dniu 6 września 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego, który wyrok Sądu Rejonowego w Żorach zaskarżył na korzyść skazanego, w części dotyczącej orzeczenia o karze, w zakresie rozstrzygnięcia przyjętego w jego pkt 3, zarzucając rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego – art. 86 § 1 k.k., polegające na orzeczeniu wobec J.B. kary łącznej powyżej ustawowo dopuszczalnej granicy wskutek wymierzenia kary łącznej 1 roku pozbawienia wolności w następstwie

połączenia kar jednostkowych w wymiarze 8 i 3 miesięcy pozbawienia wolności. W konsekwencji autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi Rejonowemu w Żorach do ponownego rozpoznania.

Prokurator Generalny złożył także wniosek na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku oraz wskazanego postanowienia, którym zarządzono wykonanie kary. Powyższy wniosek został uwzględniony przez Sąd Najwyższy i postanowieniem z dnia 13 września 2023 r., sygn. IV KK 413/23 wstrzymano wobec J.B. wykonanie prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Żorach z dnia 29 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 89/22 oraz prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Żorach z dnia 20 października 2022 r., sygn. akt II 1 Ko 1400/22, do czasu rozpoznania kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym zarówno w dacie czynów przypisanych skazanemu, jak i w chwili orzekania) sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy w Żorach orzekł wobec J.B., za przypisane mu przestępstwa, jednostkowe kary pozbawienia wolności w wymiarze 8 miesięcy i 3 miesięcy. Stosując wskazany przepis był zatem władny orzec karę łączną pozbawienia wolności w przedziale od 9 miesięcy do 11 miesięcy. Nie budzi więc wątpliwości, że Sąd Rejonowy w Żorach wymierzając J.B. karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, naruszył przepis art. 86 § 1 k.k.

Wymierzenie kary łącznej z niedochowaniem warunków z art. 86 § 1 k.k., a więc poniżej lub powyżej określonych tam granic, stanowi rażące naruszenie prawa materialnego i zawsze ma, w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k., istotny wpływ na treść orzeczenia (*vide* m.in. wyrok SN z dnia 9 listopada 2022 r., V KK 317/22, LEX nr 3518145). W takiej bowiem sytuacji skazany ponosi dolegliwość inną niż została

przewidziana w ustawie, tj. zbyt łagodną, albo zbyt surową (wyrok SN z dnia 13 października 2016 r., IV KK 176/16, LEX nr 2135817).

Mając powyższe na względzie, koniecznym było uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Żorach z dnia 29 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 89/22 w zaskarżonej części, tj. co do orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności (pkt 3 wyroku) oraz integralnie związanego z nim rozstrzygnięcia zawartego w pkt 8 wyroku, dotyczącego zaliczenia na jej poczet okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na wypadek zarządzenia wykonania kary. Sąd Rejonowy w Żorach procedując powtórnie w części w jakiej nastąpiło przekazanie sprawy winien zadbać, aby rozstrzygnięcie zapadło zgodnie z wymogami prawa materialnego, mając także na względzie kierunek w jakim wywiedziona została kasacja.

Z tych też względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

(P.B.)

[ał]